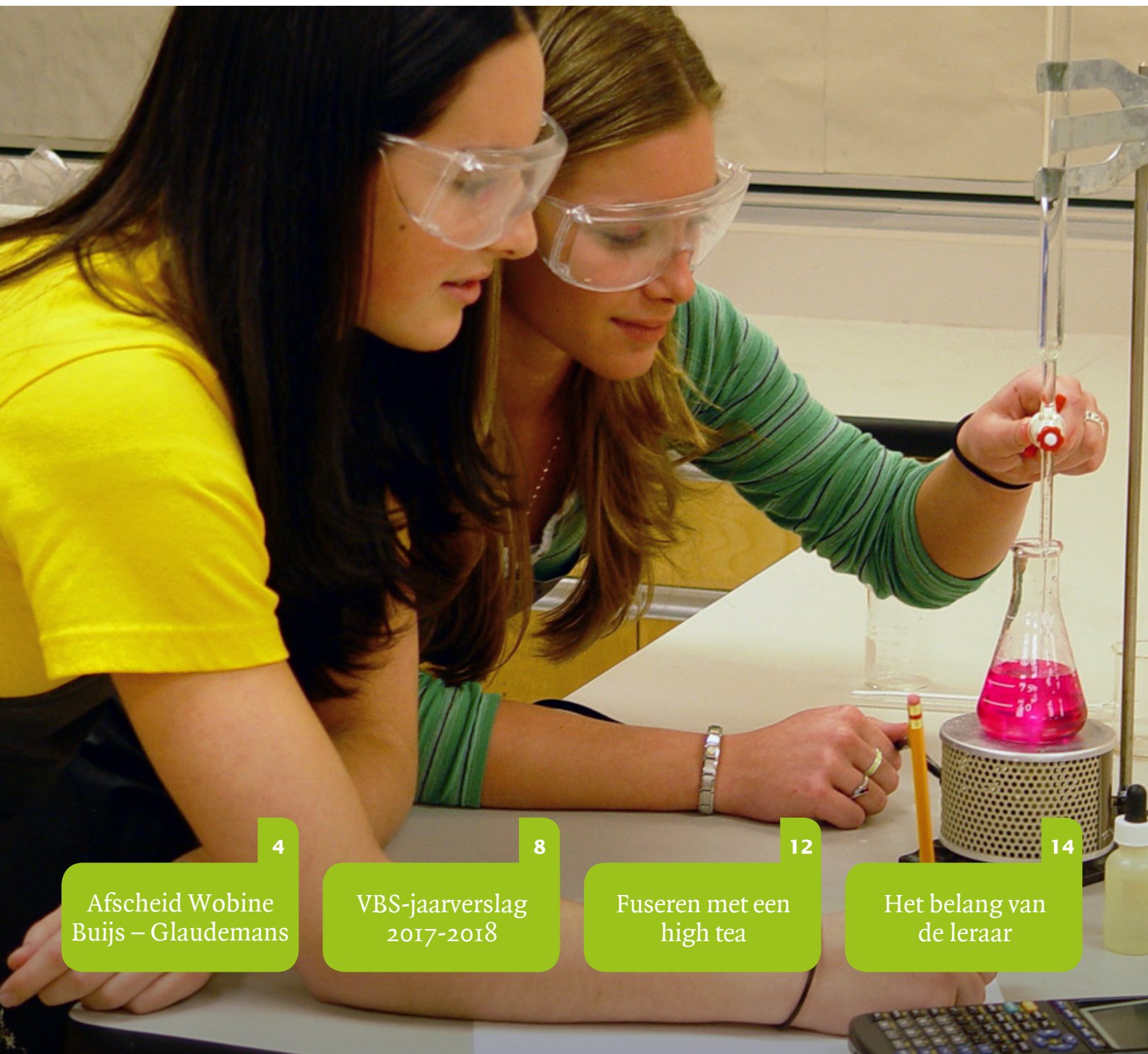

De VBS is het tijdschrift van VBS, netwerkorganisatie voor diversiteit, eigenheid en samenwerking in het onderwijs | Oktober 2018 | jaargang 4 | nummer 3

4

Afscheid Wobine
Buijs – Glaudemans

8

VBS-jaarverslag
2017-2018

12

Fuseren met een
high tea

14

Het belang van
de leraar

Inhoud

- 3 Column Edward Moolenburgh
- 4 Afscheid Wobine Buijs – Glaudemans
- 6 VBS als ontmoetingsplek
- 7 Nieuws
- 8 VBS-jaarverslag 2017-2018
- 12 Fuseren met een high tea
- 14 Het belang van de leraar
- 16 Houd het vak van leraar én schoolleider aantrekkelijk!
- 17 Energie voor scholen
- 18 Aantrekkelijk(er) maken vmbo

Colofon

De VBS is het tijdschrift van VBS, netwerkorganisatie voor diversiteit, eigenheid en samenwerking in het onderwijs. Het verschijnt vier keer per jaar en wordt gratis toegestuurd aan leden. Donateurs ontvangen, afhankelijk van hun bijdrage, eveneens het tijdschrift.

VBS aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van bijdragen die door niet-VBS-medewerkers zijn geschreven.

Redactie Edward Moolenburgh, Peter Warnders, Jaan van Aken en Steffie Bom (hoofd- en eindredactie)

Redactie-adres Binckhorstlaan 36, 2516 BE, Den Haag

Telefoon 070-331 52 52
Mail redactie@vbs.nl
Twitter @VBSonderwijs
Website www.vbs.nl

ISSN 2451-9707

Concept vormgeving Huis Communicatie

Vormgeving Luupa

Druk Dima – Media Groep b.v.

Fotografie VBS, tenzij anders vermeld

Komen en gaan

Het nieuwe schooljaar is begonnen en dat is voor velen toch altijd weer even spannend. De leerling vraagt zich af wie zijn nieuwe leerkracht of docent is en hoe moeilijk de lesstof wordt. Ouders hopen dat hun kind het naar de zin krijgt. De leraar is benieuwd naar de nieuwe groep leerlingen en voor welke uitdagingen deze gaat zorgen. En pas als de leerlingen en leerkrachten gezond en wel van de vakantie terugkeren en het schooljaar – zoals gepland – kan beginnen, zijn de schoolleiders en bestuurders tevreden.

Vier van onze leden openden na de zomervakantie voor het eerst hun deuren. Voor de leerlingen, leerkrachten en schoolleiders op die scholen is het zoeken en aftasten. Voor de bestuurders van die scholen – en voor alle andere nieuwe en meer ervaren bestuurders onder onze leden – organiseerde VBS op 26 september 2018 de bijeenkomst ‘Start het schooljaar met VBS voor het po’. Aan bod kwamen de rol van het bestuur, intern toezicht en de relatie bestuur-directie. Verder waren er interessante workshops te volgen over onder andere de belangrijkste wijzigingen in de cao po en oplossingen voor het lerarentekort. Het was een drukbezochte en succesvolle avond, met genoeg input om komend schooljaar mee aan de slag te gaan.

Over enkele weken wacht een volgend jaarlijks VBS-hoogtepunt: de algemene ledenvergadering (ALV), die op 19 november a.s. in Den Haag plaatsvindt. Het belooft een interessante avond te worden! Een van de sprekers is Edith Hooge, hoogleraar onderwijsbestuur bij TIAS. Zij gaat in op de betekenis van autonomie, het belang van

samenwerken en wat de gevolgen hiervan zijn voor bestuurlijk leiderschap. Daarnaast neemt VBS-voorzitter Wobine Buijs – Glaudemans na meer dan 15 jaar in het bestuur afscheid van VBS. Een interview over hoe zij deze periode heeft ervaren leest u op pagina vier.

Ook Jos Cremers treedt tijdens de ALV - na bijna 25 jaar - af als bestuurslid van VBS. Hij heeft gezorgd voor een stevige verankering van het voortgezet onderwijs binnen VBS. Tot op de laatste dag heeft hij – onvermoeibaar en met veel kennis van zaken – voor de belangen van deze onderwijssector gestreden. Samen met Wobine vertegenwoordigt hij een kleine 40 jaar bestuurservaring. Dat alleen al zou genoeg reden moeten zijn om naar de ALV te komen. Kunt u beiden nog de hand schudden en afscheid van hen nemen.

Iets heel anders. Na vele brainstormsessies, ‘nachtjes slapen’ en correctierondes is het eindelijk zo ver: de nieuwe website van VBS komt een dezer dagen online! Naast een frisse look en feel staat hier nog beter omschreven waar VBS voor staat en wat zij voor u kan betekenen. Onze pijlers in het kort: VBS behartigt uw belangen, zoekt actief naar verbinding tussen (onderwijs)partijen en biedt op vele vlakken service en hulp aan haar leden, al dan niet via de Helpdesk. Ga kijken en (her)ontdek wat VBS voor u doet en kan doen.

Tot 19 november op de ALV! ■

Tekst

Edward Moolenburgh,
directeur VBS

Fotografie

Eleonora Moolenburgh

www.vbs.nl

emoolenburgh@vbs.nl

Afscheid VBS-voorzitter Wobine Buijs-Glaudemans

Auteur
Rob Voorwinden

Beeld
René Nelissen

www.vbs.nl

Veertien jaar lang vormde Wobine Buijs-Glaudemans het gezicht van VBS. Dit jaar maakt zij plaats voor haar opvolger. ‘De behoefte aan scholen die leerlingen inspireren, ondersteunen en geloof in eigen kunnen meegeven, is groter dan ooit.’

Het einde van een tijdperk - niets meer, niets minder. Zo kan het vertrek van VBS-voorzitter Wobine Buijs-Glaudemans het best worden omschreven na meer dan 15 jaar in het bestuur. Buijs-Glaudemans werd in 2004 voorzitter van VBS (en was daarvoor vice-voorzitter) en vormt sindsdien het boegbeeld van de vereniging. Daarvoor was zij zeven jaar schoolbestuurder in het basisonderwijs. Uiteraard van een VBS-school. ‘Ik ben altijd heel trots op eigenzinnig onderwijs. Op scholen die met man en macht vernieuwen, met ruimte voor de professional, en die daarbij ook de ouders betrekken.’

Grootste gemene deler

Tijdens haar voorzitterschap zeilde de vereniging langs vele klippen, met als belangrijkste de oprichting van de PO-Raad en de VO-raad. Want landelijke koepelorganisaties zijn sterke machtsblokken tegenover het ministerie en de politiek, maar behartigen vooral de belangen van de grootste gemene deler. En daarbij dreigen kleine, eigenzinnige leden wel eens te worden ondergesneeuwd. ‘Ik ben er trots op dat het ons

als VBS is gelukt om binnen die grote organisaties toch onze eigen stem te laten horen en onze eigen identiteit te behouden. Ook binnen een grote groep heb je diversiteit nodig - geen eenheidsworst.’

Continuerooster

Buijs-Glaudemans heeft tijdens haar voorzitterschap veel zien veranderen in het onderwijs. Zoals de opkomst van het continuerooster, dat samenhangt met de toegenomen emancipatie. ‘In de huidige tijd kun je niet meer verwachten dat een van de ouders - meestal de moeder - tussen de middag thuis is om de kinderen op te vangen. Hoe gezellig dat ook kan zijn.’ Ook de emancipatie van het Islamitische onderwijs is niet aan haar voorbij gegaan. ‘Ik vind het mooi dat VBS heeft geholpen om het Islamitisch onderwijs een eigen plek en gezicht te geven, in de eigen koepel ISBO. En natuurlijk moeten leerlingen leren omgaan met verschillen en in contact komen met leeftijdsgenoten van buiten de eigen groep. Maar laten we niet vergeten dat het Katholieke onderwijs óók apart is begonnen. Het is altijd balanceren tussen integratie en de ontwikkeling van een eigen identiteit.’

Segregatie

Een van de grote uitdagingen voor de nabije toekomst is de toenemende segregatie in het onderwijs. Maar dat is door de scholen alléén niet op te lossen, weet Buijs-Glaudemans, in het dagelijks leven burgemeester van Oss. ‘Een school is een afspiegeling van de buurt. Dat zie

‘Ik ben heel trots op ons
eigenzinnige onderwijs’

je in de Verenigde Staten, waar mijn kinderen op school hebben gezeten, maar dat zie je net zo goed hier in Nederland. Daarom is het belangrijk dat we gemengd blijven bouwen. In gemengde wijken krijgt segregatie minder kans.'

Luisteren

Haar bestuursstijl, als burgemeester en VBS-voorzitter, is: luisteren. 'Onze bestuursleden hebben een brede verankering in het onderwijs. Bij vergaderingen maak ik eerst een rondje: wat speelt er? Zien we thema's ontstaan? Is er iets waar wij als VBS de individuele scholen kunnen helpen? Een uitdaging voor de toekomst is dat scholen leerlingen moeten opleiden voor beroepen die nog niet bestaan. De leraar van nu leidt de leerlingen op voor morgen met de lesmethodes van gisteren.' Bij het voorbereiden op de toekomst spelen de VBS-scholen een belangrijke rol binnen het Nederlandse onderwijs. 'Omdat we niet weten wat we precies nodig hebben als maatschappij, hebben we iederéén nodig, mensen met verschillende kwaliteiten. Denk aan goede rekenaars, maar ook creatievelingen en mensen die goed zijn met hun handen.'

Experimenteren

Om een rijk palet aan gediplomeerden af te leveren, is het goed dat scholen blijven experimenteren met nieuwe onderwijsvormen. 'Dat kun je bij uitstek aan VBS-scholen overlaten. VBS blijft aandacht vragen voor pluriformiteit.' Een trend die de VBS-scholen daarbij in de kaart speelt is de toenemende individualisering. 'Gezinnen veranderen: ze worden kleiner, ouders zijn steeds hoger opgeleid en willen maatwerk voor hun kinderen. Ook in het onderwijs.' Een zonnige toekomst dus voor VBS? 'De behoefte aan eigenzinnige scholen blijft groot. Er is dus behoefte aan een vereniging die zorgt dat die scholen hun eigenheid kunnen houden en uitbouwen. Een vereniging waar die scholen terecht kunnen met juridische en financiële vragen, waar die scholen elkaar kunnen ontmoeten en best practices uitwisselen.' Wat dat betreft wil VBS hetzelfde voor de scholen doen als die scholen voor hun leerlingen, zegt Buys-Glaudemans: inspireren, ondersteunen en geloof in eigen kunnen meegeven. Zodat ook kleinere, eigenzinnige scholen een stevige plaats houden in het Nederlandse onderwijs. 'Er is al genoeg eenheidsworst.' ■

Edward Moolenburgh, directeur VBS:

'Wobine heeft bij de transitie van VBS naar een kernorganisatie, die zich het afgelopen decennium heeft voltrokken, altijd op de bres gestaan voor de dingen waartoe wij als VBS op aarde zijn - zoals vrijheid van onderwijs. Zij is betrokken, enorm goed op de hoogte en bekijkt de zaken graag vanuit een ander perspectief. Ik heb mooie gesprekken met haar gehad - ze houdt je scherp.'

Simon Steen, oud-algemeen-directeur VBS:

'Bij haar aantreden, in 2003, volgde Wobine een voorzitter op die 33 jaar in functie was. Toch ging dat vrijwel naadloos, want door haar bezieling, passie en betrokkenheid zat Wobine bij VBS precies op haar plek. Zij heeft grote belangstelling voor wat mensen drijft, staat open voor signalen en is rolvast als bestuurder. Ze kan heel open met je sparren, al gaat ze nooit op je stoel zitten. Dat legt de lat hoog voor haar opvolger. Maar de kracht van VBS is dat er, net als bij onze scholen, altijd ruimte is voor verandering. Dat komt vast goed.'

VBS als ontmoetingsplek

Afscheid Jos Cremers

Tekst
Jos Cremers,
aftredend bestuurslid VBS

www.vbs.nl

In 1996 vroeg toenmalig VBS-directeur Simon Steen mij of ik interesse had om toe te treden tot het bestuur van VBS. Ik was destijds algemeen directeur van Het Rhedens in Dieren, dat lid was (en is) van VBS. Voor mij was VBS een ontmoetingsplek van directeuren en rectoren uit het voortgezet onderwijs. We kwamen regelmatig samen om de wereld van het onderwijs door te nemen. Mijn hart lag – en ligt – bij het bijzonder onderwijs. Het particuliere initiatief, de grotere rol van de ouders en de openstaande houding voor onderwijsinnovaties heeft mij altijd aangesproken. Als bestuurslid kon ik mijn bijdrage hieraan vergroten, dus natuurlijk zei ik ‘ja’.

In mijn eerste jaren als bestuurslid waren we meer uitvoerend dan toezichthoudend bezig. We bezochten regelmatig de scholen van onze leden en organiseerden de jaarvergaderingen/ALV. De opkomst was groot en de stijl flamboyant. Zo liepen de heren in pak, droegen een stropdas of sjaal en er stond standaard een fles wijn op de vergadertafel. Tegenwoordig is dat anders en dat bedoel ik niet negatief. Zoals ik het zie, trad ik toe tot een klassiek bestuur en stap ik nu uit een modern bestuur. We hebben het dan ook over een periode van twintig jaar waarin veel is gebeurd, binnen het onderwijs en in de maatschappij. Denk aan de oprichting van de PO-Raad en VO-raad, de deregulering van het onderwijs, de scheiding van bestuur en toezicht en de digitalisering en profes-

sionalisering van de maatschappij. Het is allemaal van invloed geweest op de positie VBS.

Als organisatie staan we nu te midden van meerdere profielorganisaties. Als bestuur houden we enkel nog toezicht en voeren we niet langer uit. De schoolbesturen van onze leden bestaan niet langer uit (merendeels) vrijwilligers, maar uit ervaren professionals. En waar we voorheen voor de jaarvergadering/ALV een hele zaterdag uittrokken, houden we ‘m nu - in verband met drukke agenda’s – ’s avonds. Dat VBS koers kon blijven varen en met haar tijd is meegegaan, hebben we mede te danken aan de directeuren die we hebben gehad. Zo was Simon Steen een goede spreekbuis van het algemeen bijzonder onderwijs. Hij kon precies omschrijven waar VBS voor stond en heeft de organisatie op de kaart gezet. Zijn opvolger en huidig directeur Edward Moolenburgh had geen gemakkelijke taak. Binnen alle veranderingen moest hij een nieuwe vorm vinden voor VBS, die paste bij de kernwaarden. Hij heeft dit op een rustige en doortastende wijze gedaan en ik weet zeker dat hij een sterke koers blijft varen.

Wat in al die jaren niet is veranderd, zijn de kernwaarden van VBS en de betrokkenheid van de leden. Aan VBS wil ik daarom meegeven: blijf deze waarden koesteren. En aan de leden: blijf lid van VBS en blijf elkaar ontmoeten, zodat uw belangen behartigd kunnen blijven worden. ■

Nieuw bekostigingsmodel vo is verbetering

Minister Slob heeft een eenvoudiger bekostigingsmodel voorgesteld voor het vo. Dit model bestaat uit twee bedragen voor de leerlingen en bedragen voor een hoofdvestiging en nevenvestiging. Het moet per 1 januari 2021 in werking treden. 'In zijn eenvoud is het nieuwe model voor het vo een verbetering', vindt Jessica Baart, rector-bestuurder van VBS-lid Lorentz Casimir Lyceum in Eindhoven. Cees Molsbergen, directeur-bestuurder van VBS-lid Erasmus College in Zoetermeer, is 'tevreden dat het onrechtvaardige stelsel gewijzigd gaat worden'.

 www.vbs.nl/vbs/nieuws/bekostigingsmodel-vo-is-in-zijn-eenvoud-verbetering

VBS verwelkomt vier nieuwe scholen

Dit schooljaar zijn vier nieuwe scholen op algemeen bijzondere grondslag gestart. VBS verwelkomt deze nieuwe leden en wenst ze veel succes: basisschool Klein Amsterdam van Stichting Leren in de Tussenruimte, IKC Hei & Bos van Stichting Integrale Streekschool Hoenderloo, Montessori Kind Centrum LEF in Utrecht van Stichting Monton en de al draaiende Happy Kids Basisschool in Utrecht. En hier blijft het niet bij. VBS merkt dat er momenteel veel nieuwe initiatieven zijn om scholen te stichten. Zo zijn er vier initiatieven voor scholen die beogen per 1 augustus 2019 te beginnen.

 www.vbs.nl/vbs/nieuws/vbs-verwelkomt-vier-nieuwe-scholen

Op verzekeringsgebied werkt VBS samen met Raetsheren. Voor collectiviteitskorting of informatie **bel 072 – 711 34 55 of mail naar info@vbsverzekerd.nl**

VBS-Onderwijsontbijt met Kamerleden

Tijdens het VBS-Onderwijsontbijt op 6 september 2018 gingen VBS-leden en Kamerleden de dialoog aan. Aanwezig waren: Eppo Bruins (ChristenUnie) en zijn medewerker Herman Smits, Rudmer Heerema (VVD), Roelof Bisschop (SGP) en Walfred Haans, de beleidsmedewerker onderwijs van Kirsten van den Hul (PvdA). Leden gaven een beeld van de inspirerende, maar soms ook frustrerende praktijk van kleine schoolbesturen en nieuwe schoolinitiatieven. Ook de ruimte voor bevlogen leraarschap, pedagogische innovatie, ouderbetrokkenheid en – initiatief en passend onderwijs kwamen aan bod. Het was het tweede VBS-Onderwijsontbijt, dat wel eens een mooie traditie kan worden.

 www.vbs.nl/vbs/nieuws/vbs-onderwijsontbijt-met-kamerleden-over-innovatiekracht-kleine-scholen

VBS wil er een tandje bij tegen het lerarentekort

De maatregelen tegen het lerarentekort die minister Slob op 24 augustus aankondigde, zijn voor de korte termijn een goede eerste aanzet. Zo kondigde hij in de Kamerbrief aan dat deeltijdstudenten die een (verkorte) pabo-opleiding volgen de laatste twee jaar van hun studie al voor de klas mogen staan. Wat VBS betreft mag er een tandje bij middels een landelijke taskforce. Volgens VBS-directeur Edward Moolenburgh is het belangrijk nu door te pakken en ook voor de lange termijn met een breed pakket aan maatregelen tegen het lerarentekort te komen. Via een brief aan de minister hebben de landelijke profielorganisaties hun expertise hierbij aangeboden.

 www.vbs.nl/vbs/nieuws/vbs-wil-er-een-tandje-bij-tegen-het-lerarentekort

Tip: blog VBS-directeur Edward Moolenburgh, waarin hij uiteenzet waarom de competenties - die nodig zijn voor burgerschapsvorming - niet goed meetbaar zijn.

Schooljaar 2017-2018 in 't kort

Wat VBS voor u heeft gedaan

Samen sterk

Op 1 augustus 2018 verenigde VBS 199 schoolbesturen met 396 scholen en ruim 110.000 leerlingen. Daarvan zitten 149 besturen met 281 scholen in het vo, 22 besturen met 52 scholen in het vo, en 26 besturen met 63 scholen in het so.

VBS is verhuisd

Na vele jaren aan de Bezuidenhoutseweg is VBS nu te vinden in BINK36, de plek voor ondernemerschap, creatie en educatie in Den Haag. We hieven in april met een dertigtal leden het glas op onze nieuwe locatie tijdens de VBS-housewarming borrel.

Bink36

Lef en ongehoorzaamheid bij ALV

'Beweging in het onderwijs, bruisen en vonken' was het thema van de Algemene Ledenvergadering van VBS, op 8 november 2017 in Kontakt der Kontinenten in Soesterberg. Zo bruisen en vonkten ook de vier sprekers: Annette Dölle (intervenieert in het sociaal en publiek domein, heeft een onderwijsachtergrond en is medeauteur van 'Nooit af in het onderwijs') trapte af met een bevlogen verhaal tegen bureaucratie en voor meer samenwerking en digitalisering in het onderwijs. Daarna brak Wessel Stet (oud-leerkracht, -directeur en nu adviseur bij HCO in Den Haag) een lans voor lef, visie, autonomie en burgerlijke ongehoorzaamheid bij schoolleiders. VBS-lobbyisten Henriëtte Kievit en Meüs van der Poel gingen in op de kansen om te lobbyen bij de gemeente.

Nederlandse Montessori Vereniging 100 jaar

VBS heeft traditioneel nauwe banden met het vernieuwingsonderwijs. De Nederlandse Montessori Vereniging (NMV) vierde in november 2017 haar 100e verjaardag in combinatie met een congres over kinderrechten.

Met ECNAIS naar Kiev

Kiev was van 19 tot 21 april 2018 gastheer van de ECNAIS-conferentie over democratisering en onderwijsvernieuwing in Oekraïne. ECNAIS staat voor European Council of National Associations of Independent Schools, waarvan VBS een van de oprichters en leden is. Zeven leraren van VBS-scholen reisden dankzij het aan VBS-gelieerde Jan Kerstenfonds naar Kiev.

Een eeuw onderwijsvrijheid

100 Jaar vrijheid van onderwijs vierden we op 17 november 2017 met een drukbezocht congres in Doorn. VBS organiseerde dit congres samen met de andere profielorganisaties. Belangrijk thema was de houdbaarheid van het duale onderwijsbestel. Sprekers waren onder meer de hoogleraren Ben Vermeulen en Maarten Simons, Onderwijsraad-lid René Kneyber, en minister Arie Slob liet via een vlog van zich horen.

Op de hoogte via VBS media

We publiceerden afgelopen schooljaar ruim 160 nieuwsberichten op VBS.nl, verstuurden 22 nieuwsbrieven en directeur Edward Moolenburgh blogde 11 keer voor u. Ook op sociale media waren we actief met 206 tweets en 56 posts op LinkedIn.

Hoe VBS uw belangen heeft behartigd

VBS komt op voor de belangen van haar leden in diverse gremia en platformen. We onderhouden contacten met het ministerie van Onderwijs, Kamerleden, de Onderwijsinspectie, Onderwijsraad en via overleg met andere onderwijsorganisaties.

Kamerlid bezoekt VBS-school

VBS onderhoudt contact met Tweede Kamerleden in de vaste Kamercommissie Onderwijs. We spraken diverse Kamerleden over onder andere de ouderbijdrage en de belangen van kleine schoolbesturen. Kamerlid Rudmer Heerema (VVD) bracht op vrijdag 16 februari 2018 een werkbezoek aan Montessorischool Leidschenveen in Den Haag, mede op uitnodiging van VBS. Hij nam een kijkje in de klas en er werd uitgebreid gesproken over lumpsum, de beroepstrots van leraren en passend onderwijs.

Inbreng voor Kamerdebatten

Ook stuurden we Kamerleden regelmatig een inbreng voor een Kamerdebat namens onze leden. Vaak peilden we hiervoor de mening van een aantal VBS-leden. Zo leverde VBS onder meer een inbreng voor debatten over passend onderwijs, de positie van leraren en voor de onderwijsbegroting.

Internetconsultaties voor wetsvoorstellen

Daarnaast reageerde VBS namens haar leden op internetconsultaties voor wetsvoorstellen. Zo deelden we onze standpunten over het Wetsvoorstel afschaffing van de fusietoets en het Wetsvoorstel burgerschapsvorming.

Contact met Onderwijsinspectie

VBS was aanwezig bij het overleg tussen de Onderwijsinspectie en het onderwijsveld op 29 mei 2018. De inspectie ging in gesprek met vertegenwoordigers van onderwijsorganisaties over bijstelling van de onderzoekskaders door aanpassingen in de wet, de Staat van het Onderwijs en het Jaarwerkplan, en het nieuwe resultatenmodel voor het primair onderwijs. VBS-directeur Edward Moolenburgh vroeg aandacht voor de rol van kleinere schoolbesturen in het onderwijsbestel.

Reactie regeerakkoord en begroting

In het regeerakkoord kondigde het kabinet tot tevredenheid van VBS aan dat het wetsvoorstel 'Meer ruimte voor nieuwe scholen' doorgaat, er 20 miljoen extra kwam voor kleine scholen en ruimte om te experimenteren met scholen voor kinderen van tien tot veertien jaar. Wel miste VBS een lange termijnvisie. VBS verwelkomde de nieuwe ministers voor Onderwijs Arie Slob en Ingrid van Engelshoven.

Schooljaar 2017-2018 in 't kort

Waarover VBS haar leden heeft geadviseerd

Top-5 Helpdesk vragen

In het schooljaar 2017-2018 beantwoordde de VBS Helpdesk iets minder dan 1000 vragen. De top-5 aan Helpdesk vragen betrof de volgende onderwerpen:

- Ontslag: functioneren werknemer, dossieropbouw en ontslag;
- Leerlingzaken: schorsing en verwijdering, gedragsregels, privacy, communicatie/ sociale media en passend onderwijs;
- School-ouders: gescheiden ouders, klachtrecht, ouderbijdrage, ouderraad en onderwijstijd;
- Wet Medezeggenschap op Scholen;
- Hoe om te gaan met zieke werknemers.

Nienke Daniëls in actie voor VBS-Helpdesk

Ledenenquête

Afgelopen schooljaar vroegen we VBS-leden om feedback via een ledenenquête. De overgrote meerderheid van de leden voelt zich verbonden met en ziet het belang van VBS. Zij zien VBS in hoofdzaak als een betrouwbare netwerkorganisatie die actief is met kennisdeling. Daarbij voelen leden zich geholpen bij praktische vraagstukken. Het meest gewaardeerd door VBS-leden zijn de belangenbehartiging door VBS, de Helpdesk, advisering op maat en de informatievoorziening.

AVG in het onderwijs

In de aanloop naar de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) op 25 mei 2018, informeerde VBS haar leden hierover via diverse artikelen in magazine De VBS, tijdens bijeenkomsten en via samenwerkingspartners. Afhankelijk van de vraag van scholen en waar zij stonden in het AVG-proces dacht de Helpdesk mee over vragen en verwees eventueel door naar een partner uit het VBS-netwerk.

VBS schoolt u

Scholing op maat is een van de diensten van VBS. In het schooljaar 2017-2018 gaven we onder meer cursussen over medezeggenschap (MR) en de relatie tussen bestuur en intern toezicht. De MR-cursus geeft een inleiding in de hoofdpunten van de Wet medezeggenschap scholen (Wms). De cursus over de relatie tussen bestuur en intern toezicht gaat over kaders en normen voor de beoordeling van toezicht en de beschikbare instrumenten.

VBS partners

VBS heeft een aantal samenwerkingspartners op juridisch, hrm en financieel gebied, bij IKC-vorming en bij de vormgeving van het AVG-beleid. Daarnaast organiseerden we een informatieavond over verzuimverzekeringen en scholingsbijeenkomsten over onder meer reorganisatie en formatieve krimp.

Ondertekening samenwerking Raetsheren:
Herman Verhagen (l) en Edward Moolenburgh (r)

Besparen via ledenvoordeel

VBS leden genieten verschillende collectiviteitsvoordelen. Via het Inkoop Centrum Onderwijs kopen zij met korting energie, zonnepanelen, afdrukvoorzieningen, kantoorartikelen, hardware en sanitaire producenten. Daarnaast gingen VBS en assurantiemakelaar Raetsheren een samenwerking aan, zodat schoolbesturen gebruik kunnen maken van collectiviteitskortingen voor schadeverzekeringen. Medewerkers in het onderwijs kunnen onder andere profiteren van de voordelen van collectieve zorgverzekeringen van Zilveren Kruis en OHRA.

Tussen wie VBS verbinding heeft gelegd

Nieuwe scholen

Oprichters van vier nieuwe scholen kwamen in mei 2018 op uitnodiging van VBS naar Utrecht om elkaar te ontmoeten, ervaringen en tips uit te wisselen en vragen te stellen aan VBS-medewerkers. De vier scholen die op 1 augustus 2018 startten met ondersteuning van VBS zijn: basisschool Klein Amsterdam, ICK Hei&Bos in Hoenderloo en Montessori Kind Centrum LEF en HAPPY KIDS basisschool, beide in Utrecht. Op 1 augustus 2017 verwelkomde VBS al drie scholen die met begeleiding van VBS de deuren openden: IKC De Eigen Wijs in Wormer, vrijeschool 't Kleurenbos in Oss en Vrijeschool Castricum.

Toeziethoudend bestuur

VBS heeft een toezichthoudend bestuur dat de directie als betrokken sparringpartner en adviseur terzijde staat. Doordat bestuursleden zijn verankerd in de verschillende sectoren van het onderwijs en in andere maatschappelijke rollen, kijken zij vanuit verschillende invalshoeken naar de ontwikkelingen in het onderwijsveld. In het afgelopen jaar is er veel aandacht geweest voor toekomstbestendig verenigen, de verdere optimalisatie van de organisatie en de bedrijfsmatige aspecten. Een belangrijk onderwerp betrof eveneens de verkoop van het pand aan de Bezuidenhoutseweg en de verhuizing naar een nieuwe locatie in Den Haag, Bink 36. Hiervoor is samen met de directie een werkgroep samengesteld. Het bestuur is in 2017 in totaal (inclusief de ALV) zes keer bij elkaar geweest en in 2018 tot 1 augustus drie keer. Het bestuur bestaat per 1 augustus 2018 uit de volgende leden: Wobine Buijs-Glaudemans (voorzitter), Jos Cremers (vicevoorzitter), Erik Los (penningmeester), Artho Jansen, Cathelijne Willemsen en Hayat Chidi. Piet Kranenburg is adviseur van het VBS-bestuur. Tijdens de ALV van 2017 traden Ben Sanders en Johan Taal af als bestuursleden.

VBS-ledennetwerken

VBS faciliteert voor haar leden een directienetwerk voor het po, netwerken voor P&O'ers in het po en vo, en startte een netwerk Noord op voor bestuurders en directeuren. In totaal waren er 21 netwerkbijeenkomsten. Tijdens de netwerkbijeenkomsten wisselen deelnemers informatie, tips en ervaringen uit. Soms zijn er gasten, zoals Ellen Bonke van de PO-Raad die de kersverse cao po toelichtte. In het schooljaar 2017-2018 kwamen tijdens de netwerken onderwerpen aan bod als de AVG, de Wet arbeidsmarkt in balans, de cao(-onderhandelingen) po en vo en het werkdrukakkoord.

Ook organiseerde VBS in samenwerking met de PO-Raad een lerend netwerk voor P&O'ers. Centraal stond de vraag: wat is de rol van HR om verandering binnen een onderwijsorganisatie teweeg te brengen?

Startbijeenkomst en masterclass

Door het schooljaar heen organiseert VBS bijeenkomsten voor leden. De PO Startbijeenkomst van VBS in september was een groot succes. Meer dan vijftig leden kwamen naar Utrecht. Er waren presentaties over de verhouding tussen bestuur en interne toezichthouders, over privacywetgeving in het onderwijs en over sociale veiligheid op school. Op weg naar de gemeenteraadsverkiezingen gaven VBS-lobbyisten Henriëtte Kievit en Meüs van der Poel een Masterclass Lokale Belangenbehartiging. Zij benadrukten het belang van lokale belangenbehartiging richting de gemeente en gaven tips hoe een en ander vorm te geven.

Fuseren met een high tea

Twee bestuurders bedenken dat hun stichtingen voor speciaal onderwijs beter kunnen fuseren. En dan? ‘Het was al snel duidelijk dat we externen nodig hadden. Wij misten de mankracht om het fusieproces aan te gaan en te volbrengen.’

Tekst

Helga van Kooten

Beeld

Rob Niemantsverdriet

Officieel zal de fusie tussen de Stichting Speciaal Onderwijs Leiden en omstreken (SSOL) en de stichting RESPONZ (Regionaal Speciaal Onderwijs met Zorg) pas op 1 januari 2019 een feit zijn. Maar alle toestemmingen voor de fusie waren al voor de zomervakantie binnen, en vanaf het nieuwe schooljaar werken de stichtingen al samen alsof ze één organisatie vormen. De reden om pas in 2019 officieel van start te gaan is eenvoudig: handiger voor de boekhouding. De naam van de nieuwe stichting is: stichting Resonans.

Klik

In de aula van de Maurice Maeterlinckschool in Delft vertellen bestuurders Iepe Roosjen (57) van SSOL en Johan Taal (63) van RESPONZ over het proces dat aan de fusie voorafging. Dat proces begon in 2014. Roosjen en Taal ontmoetten elkaar toen in REC-verband (REC

staat voor regionaal expertisecentrum). SSOL viel onder Zuid-Holland Noord en RESPONZ onder Zuid-Holland Midden. Taal: ‘Die twee REC’s fuseerden en zo raakten we met elkaar aan de praat. We hadden een klik en besloten een aantal zaken inhoudelijk op te pakken. Langzaam borrelde de vraag op of er niet méér zou zitten in onze samenwerking. Moesten we doorpakken? De fusie is dus duidelijk vanuit de inhoud ontstaan, rondom vragen hoe we kwaliteitsontwikkeling moesten stimuleren en hoe we onze scholen moesten aansturen. We waren twee kleine partijen die hun taken organisatorisch slimmer, onderwijskundig sterker en met meer slagkracht wilden gaan uitvoeren.’

Kwetsbaar

Roosjen vertelt dat de fusievraag mede ontstond doordat zijn stichting en die van zijn collega Taal ver-

sterking zochten. ‘Als bestuurders kregen we steeds meer verantwoordelijkheden van de inspectie en het ministerie. We hadden een lichte bestuursvorm en we realiseerden ons allebei dat wij kwetsbaar waren, dat we als stichtingen apart te klein waren om de bestuurlijke uitdagingen van deze tijd goed aan te kunnen.’ De versterking was ook nodig om de externe slagkracht te vergroten. ‘We konden op landelijk niveau niet meepraten, doordat we al onze tijd moesten steken in regionale samenwerkingsverbanden. Sinds de invoering van de Wet passend onderwijs maken we deel uit van in totaal zestien samenwerkingsverbanden, wat betekent dat de bestuurlijke druk voor ons enorm is toegenomen.’

Hoe ironisch: juist om de fusie tot stand te brengen en de bestuurlijke druk te verminderen, moest het bestuur een enorme hoeveelheid werk verzetten. Taal: ‘Het was al snel duidelijk dat we externen nodig hadden, want we misten de mankracht in onze organisaties.’ Roosjen: ‘Wij namen de leiding, maar in zo’n proces heb je ontzettend veel mensen nodig om alle benodigde stukken voor te bereiden.’ In totaal werden een stuk of zes externe partijen ingeschakeld, allemaal met een specifieke expertise. Een van die externe deskundigen was Edward Moolenburgh van VBS,

‘Heb bij het fuseren niet alleen oog voor de inhoudelijke kant, maar ook voor de relationele kant’

die optrad als adviseur en procesbewaker. Roosjen: 'Hij hield ons op een prettige manier op het pad.' Taal: 'Waarbij hij niet alleen oog had voor de inhoudelijke kant – je moet bepaalde stukken produceren en aan voorwaarden voldoen – maar ook voor de relationele kant.'

Draagvlak creëren

Toen het Roosjen en Taal eenmaal helder voor ogen stond dat een fusie veel voordelen met zich zou meebrengen, moesten ze alle geledingen binnen hun organisaties mee zien te krijgen. De bestuurders omschrijven het proces als een pad dat stap voor stap moest worden bewandeld. Dat pad voerde langs de raden van toezicht, via de directieteam naar de medezeggenschapsraden. Natuurlijk moest iedereen bij het proces worden betrokken. Roosjen: 'Als bestuurder kun je het belang van zo'n fusie heel helder zien, maar je neemt zo'n beslissing niet in je eentje. Je moet draagvlak creëren.' Taal: 'Voor medewerkers is het bestuur vaak toch een beetje een ver-van-mijn-bedshow. We wilden de informatie over de fusie voor iedereen toegankelijk en helder maken. En we wilden zichtbaar zijn.'

Tournee

Daarom verscheen onder meer twee jaar lang, drie keer per jaar, een speciaal infobulletin en werd in september 2017 een werkconferentie belegd. In november gingen Roosjen en Taal vervolgens op tournee langs alle scholen. Onder het genot van een high tea verzorgden zij een presentatie en konden de aanwezigen hun vragen stellen.

lepe Roosjen (links) en Johan Taal (rechts)

Sommige leerkrachten vroegen zich af of ze er na de fusie toe verplicht konden worden op een van de andere locaties te gaan werken. En of de fusiepartner gezond was. Of er scholen zouden worden gesloten. Wat de meerwaarde van de fusie was. En of de andere scholen qua cultuur wel bij hun school pasten. Taal: 'Maar als je gaat zoeken naar verschillen, vind je die altijd. Diversiteit is juist prachtig. Je moet je toch niet voorstellen dat je een boekje hebt met duizend bloemen in dezelfde kleur!' Wie was verhinderd voor de bijeenkomst op de eigen school, kon naar een bijeenkomst op een van de andere scholen. Tweehonderd medewerkers gingen op de uitnodiging in.

De komende maanden worden de laatste voorbereidingen getroffen. Het nieuwe bestuur zal zich

vestigen in het Huis van het Onderwijs in Leiderdorp, een kantoor voor besturen van verschillende onderwijsorganisaties. ■

Resonans

Onder de stichting Resonans vallen vanaf 1 januari 2019:

- De Maurice Maeterlinckschool in Delft
- De Thermiek in Leiden
- De Witte Vogel in Den Haag
- De Korte Vlietschool in Leiden
- De Duinpieper, Het Duin en Oeverpieper in Noordwijk
- De Keerkring in Zoetermeer
- Praktijkcollege Het Metrum in Leiden
- En ambulante begeleiding Resonans.

Het belang van de leraar

Tekst
Jaan van Aken

Cartoon
Saltooo

De documentaire 'Iedereen is leraar' is te zien op www.2doc.nl

De beroepstrots onder leraren is laag en hun rol ligt onder vuur in tijden van gepersonaliseerd onderwijs. Daarom breken onderwijspedagoog en hoogleraar Gert Biesta (schrijver van het boek 'De terugkeer van het lesgeven') en schoolleider Maarten Stuifbergen (maker van de veelgeroemde documentaire 'Iedereen is leraar') in een dubbelinterview een lans voor het belang van de leraar.

'Degenen die geïnteresseerd zijn in lesgeven, lijken niet echt geïnteresseerd in de vrijheid van de leerling. Terwijl degenen die geïnteresseerd zijn in de vrijheid van de leerling, het lesgeven als een belemmering daarvoor zien', schrijft onderwijspedagoog en bijzonder hoogleraar aan de Universiteit voor Humanistiek Gert Biesta in 'De terugkeer van het lesgeven'. In zijn boek schetst hij twee stromingen: de traditionelen (de leraar voor de klas) versus de vernieuwers (de leraar als coach/begeleider van gepersonaliseerd leren). Ook pleit hij voor een derde progressieve stroming, waarbij de leerling geen object is dat onderwijs ondergaat, maar een onderdeel (subject) is van een onderwijsproces. Daarin herkent hij het - als leerling - volwassen in de wereld staan, het maken van keuzes en het verbinding maken met anderen.

Ondergraven de twee geschetste stromingen de rol van de leraar?

Biesta: 'Lesgeven wordt gezien als proces van controle dat de vrijheid van leerlingen belemmert. Dat draaien we nu om: het gaat om het leren van

de leerling en de leraar heeft daar als coach/begeleider een dienende rol in. Maar van iets slechts op zijn kop zetten, krijg je niet vanzelf iets goeds. Daar komt bij dat een leerling niet passief is bij een traditionele leraar. Er is altijd interactie. Mijn zorg is of gepersonaliseerd leren het onderwijs gaat verbeteren. De druk op prestaties blijft groot. Leerlingen internaliseren die druk en werken naar toetsresultaten toe om snel en hoog te scoren. Je kunt je afvragen in hoeverre individueel leren meer vrijheid creëert.'

Maarten Stuifbergen, hoe kijkt u – vanuit uw visie en ervaring - tegen de rol van de leraar aan?

'De vraag is welke rol pedagogiek in de levens van mensen inneemt. Er zijn tegenwoordig kinderen die een curlingopvoeding krijgen, waarbij ouders het bezempje zijn om te zorgen dat het kind zo soepel mogelijk over de ijsbaan gaat. Terwijl het juist belangrijk is om zelf te ontdekken wie je bent, welke keuzes daarbij horen, en met weerstand te leren omgaan.' Stuifbergen is schoolleider van Montessorischool Leidschenveen

”

'Je zorgt dat leerlingen zaken op hun pad krijgen die ze anders vaak niet gekozen hadden'

in Den Haag en kent Biesta van zijn film 'Iedereen is leraar'. 'In mijn optiek moet er een balans zijn: enerzijds door als leraar voor een groot deel mee te bewegen met een kind en het te faciliteren, anderzijds door weerstand te bieden. Voor elk kind heb je een andere modus operandi: soms ruimte om zaken zelf uit te zoeken, soms meer docerend. Dat maakt de rol van leraar razend interessant en complex.'

Over de derde, progressieve, stroming: welk verschil kan de leraar via deze weg maken?

Biesta: 'De leerling als subject brengt een belangrijke rechtvaardiging voor lesgeven in beeld. Namelijk dat een leerling weerstand ontmoet ten aanzien van zijn verlangens. Je zorgt dat leerlingen zaken op hun pad krijgen die ze anders vaak niet gekozen hadden, of waarvan ze niet wisten dat ze te kiezen waren. Dat is een inperking van de vrijheid, maar als iedereen achter zijn verlangens aanloopt, krijgen we een infantiele samenleving. Onderwijsvernieuwers stellen soms dat kinderen kunnen worden wie ze willen zijn. Dat is niet zo, want we willen niet dat kinderen vrouwenonderdrukkers, racisten of terroristen worden. Daarom moeten we met elkaar in gesprek over de vraag hoe we een humane samenleving in stand houden. Een definitie van school is het te zien als de tijd die de huidige generatie aan de nieuwe generatie geeft om zichzelf en de wereld te ontmoeten, en daarbij lastige vragen te stellen als: wat is goed, duurzaam, democratisch en destructief? Het is ook de taak van het onderwijs om aan moeilijke zaken aandacht te besteden. Als je door moeilijkheden heen komt, ga je verrijkt door met je leven.'

Stuifbergen: 'Ik herken het verhaal van Gert sterk. Je hebt als leraar een pedagogische, maar ook een maatschappelijke opdracht. Een leraar is geen lesmachine die primair een methode volgt. Het is een subtielere taak, om ieder kind zijn eigen doelen te laten halen zodat er een generatie ontstaat die op een goede manier omgaat met de wereld. Enerzijds bekruipt me de zorg of we leraren opleiden die toegerust zijn tot hun taak, anderzijds is die maatschappelijke opdracht een prachtige taak om aan bij te mogen dragen.'

Is het lerarentekort (naast werkdruk en salaris) deels te wijten aan de afname van beroepstrots door gebrek aan waardering, dalende status en een veranderend imago van de leraar?

Stuifbergen: 'Er is weliswaar waardering van ouders en de maatschappij, maar leraren ervaren die niet. Daarom moeten we een completer en positiever beeld laten zien van de rol van school en leraren. En een leraar moet zelf ook uitstralen dat lesgeven een belangwekkend proces is dat ertoe doet. Dat is wat ik met mijn documentaire heb geprobeerd. Uit interviews na afloop bleek heel duidelijk dat leraren door de film anders tegen het beroep en de opvoeding gingen aankijken. Leraren herontdekten soms waarom ze voor hun beroep hadden gekozen.'

Biesta: 'Het is interessant dat het voor leraren moeilijker is geworden om trots te zijn op wat ze doen. Leraren die in extreem leerling-geconcentreerd onderwijs werken, vinden vaak dat er iets verdwenen is uit hun vak. Het mooie aan onderwijs zit in het woord lesgeven. Goede leraren hebben iets te geven en dat is steeds minder mogelijk binnen dat systeem. Je wil als leraar een horizon openen, zodat leerlingen hun blik verruimen en merken dat de wereld groter is dan zichzelf.' ■

Houd het vak van leraar én schoolleider aantrekkelijk!

Tekst
Louis van Loon

Beeld
Louis van Loon

www.vbs.nl

Als HR- en Fuwa-adviseur voor leden van VBS was ik uiteraard erg benieuwd naar de nieuwe cao's. Het was lang wachten, maar na een moeizaam proces lagen er dan toch ineens kort na elkaar twee onderhandelaarsakkoorden. Een nieuwe cao voor het vo én het po. Vooral om die laatste is veel te doen geweest. Stakingen om het salaris van de leraren in het po in lijn te brengen met het salaris van leraren in het vo en om de werkdruk te verminderen. De focus lag tijdens de onderhandelingen in het verbeteren van de beloning en het aantrekkelijker maken van het beroep om het lerarentekort tegen te gaan (zowel voor vo als po).

Is men hierin geslaagd? Ik vind van wel. Voor dit moment zeker. De salarisongelijkheid in het po ten opzichte van het vo was behoorlijk. Deze is voor een groot deel gerepareerd (270 miljoen euro voor meer salaris), maar vraagt in de toekomst een nog grotere investering. Daarnaast heeft het kabinet 430 miljoen euro vrij gemaakt om de werkdruk tegen te gaan. Serieus geld voor twee serieuze onderwerpen die het werk van de leraar concreet aantrekkelijker maken. Ook in het vo is daadwerkelijk werk gemaakt van werkdrukvermindering.

Tegelijk is er kritiek. Zo is het evenwicht in het functieloongebouw nu veel minder. Vooral ten

opzichte van de salarissen van schoolleiders. Het verschil tussen de salarissen van de leraren en schooldirecteuren is nog wel significant te noemen. Maar het "gat" tussen het salaris van een leraar en een adjunct-directeur is nagenoeg verdampd. Zeker wanneer een leraar betaald wordt in een hogere schaal dan L10, is er nagenoeg geen verschil meer. En goede leiders in het po blijven hard nodig. Ook dat vak moet de komende tijd met spoed aantrekkelijker worden. Het is cruciaal dat de schoolbesturen daar zelf een belangrijke rol in willen spelen. Het gaat namelijk niet alleen over salaris. We willen het vak aan de leraar teruggeven en de professionaliteit bevorderen. Dat vraagt een andersoortig leiderschap dan wat we gewend zijn geweest. Gelukkig zijn al veel schoolbesturen zich hiervan bewust.

Voor een volgende cao (die is er weer in 2019, de looptijd van deze cao's is kort) staan de salarissen van onze schoolleiders en professionalisering als topprioriteit op de agenda. Het zijn onderwerpen die er toe doen en waardoor werken in het onderwijs in de toekomst voor leraren én schoolleiders aantrekkelijk moet worden/blijven.

Hopelijk wordt het weer druk op de lerarenopleidingen. Hoe dan ook, werken in het onderwijs zal nooit saai zijn. De hele maatschappij heeft er een mening over. Dát zal nooit veranderen! ■

Energie Voor Scholen: besparen en gemak

VBS-leden kunnen besparen op de energiekosten via inkoopcollectief Energie Voor Scholen (EVS). Naast kostenbesparing richt EVS zich nadrukkelijk op ontzorgen en gemak voor schoolbesturen. Dit is hét moment voor een overstap naar het inkoopcollectief voor energie, want er start binnenkort een nieuwe Europese aanbesteding.

VBS en de andere profielorganisaties hebben inkoopcollectief Energie voor Scholen opgezet voor hun leden. Daarbij wordt samengewerkt met Hellemans Consultancy, dat de aanbesteding uitvoert. Veel schoolbesturen hebben inkoopcollectief EVS, dat sinds 2003 bestaat, al ontdekt.

Waarom Energie Voor Scholen zo succesvol is

EVS koopt voor ruim zesduizend schoolgebouwen ruim 335 miljoen kWh elektriciteit en 112 miljoen m3 aardgas in. Met zulke volumes valt voordeel te behalen. EVS presteert naar volle tevredenheid met een 8+, blijkt uit deelnemersonderzoek. Goede en snelle service, kennis van zaken en persoonlijk contact, noemden deelnemers als pluspunten.

Scherpe prijs door gezamenlijke energie-inkoop

Stichting Marcant-BSV met basisscholen in Borne en Hengelo en omgeving neemt sinds schooljaar 2013-2014 als VBS-lid deel aan Energie Voor Scholen. 'Door samen met andere besturen energie in te kopen, krijg je een scherpe prijs. We besparen graag op energiekosten, zodat we meer kunnen uitgeven aan het primaire proces', zegt Ralf Dwars CvB-voorzitter van Marcant-BSV. Dwars merkt dat EVS duurzaamheidsmaatregelen stimuleert. 'De ondersteuning bij duurzame energiemaatregelen omarm ik van harte. Het gaat naast financiën ook om duurzaamheid.' Jaarlijks bespaart een school via EVS ongeveer tussen tien en vijftien procent op de energierekening.

Voorkom onnodig verbruik met het online monitoringsysteem

Om de energiekosten in de hand te houden, is inzicht in het verbruik cruciaal. Via EnergyPanel, het online monitoringsysteem, kunt u uw verbruik en kosten inzien. De ontwikkelingen op het gebied van milieu, duurzaamheid en energie gaan snel. De overheid controleert steeds vaker op 'Erkende maatregelen', ofwel verplichte maatregelen voor energiebesparing. EVS adviseert u desgewenst bij deze maatregelen. En heeft u besparingsmaatregelen genomen, dan ziet u het effect terug in EnergyPanel!

Bent u erbij? Informatiebijeenkomst* nieuwe EU aanbesteding voor energie-aankoop

EVS houdt in november 2018 informatiebijeenkomsten over de nieuwe Europese aanbesteding voor energie-aankoop in de periode 2021-2025. Het doel is om eind 2019 de leverancier(s) te selecteren, zodat in 2020 op zo gunstig mogelijke momenten kan worden ingekocht voor de volgende periode. Inschrijven kan tot en met 5 april 2019. De bijeenkomsten zijn bestemd voor scholen die al deelnemen, maar ook voor scholen die mogelijk willen instappen.

Tijdens de bijeenkomsten wordt informatie gegeven over de werkwijze en de inkoopstrategie van het collectief. Aan de hand van concrete voorbeelden wordt duidelijk welke besparingen mogelijk zijn. Ook energiemonitoring komt aan de orde en u kunt kennis maken met andere deelnemers die al langer ervaring hebben met het collectief.

* INFORMATIEBIJEENKOMST EVS

Op alle locaties tussen 13.00 en 15.30 uur

Zwolle, donderdag 1 november 2018

Rotterdam, dinsdag 6 november 2018

Vianen, woensdag 7 november 2018

Programma en aanmelden:
www.energievoorscholen.nl

Aantrekkelijk(er) maken vmbo

Dat ouders hun kinderen het liefst een zo hoog mogelijke opleiding zien volgen, kun je ze moeilijk kwalijk nemen. Het vmbo heeft er wel last van volgens Dick Looyé, directeur-bestuurder van Houtens en College de Heemlanden. ‘Het valt niet mee om indruk te maken op leerlingen en ouders.’ Een gesprek over ontwikkelingen binnen het vmbo, de weerstand van ouders en waarom samenwerken noodzakelijk is.

Tekst
Steffie Bom

www.hethoutens.nl

Vmbo-scholen doen momenteel hun uiterste best om beroepsgerichte leerwegen aantrekkelijk(er) te maken. ‘De kwaliteit van met name de technische opleidingen moet omhoog’, vertelt Dick Looyé, directeur-bestuurder van Houtens (vmbo/mavo) en College de Heemlanden (havo/vwo). ‘Veel vmbo-scholen zijn ingehaald door de techniek en werken nog met verouderde apparatuur. Wil je een aantrekkelijke opleiding bieden, dan moet je laten zien dat techniek meer is dan werken met een draaibank. Het creëren van goed doorlopende technische leerlijnen en het aanschaffen van de benodigde (digitale) middelen is noodzakelijk en kostbaar. De subsidie Bèta-techniekwerken 2017 – 2020 van het Rijk,

met als doel techniekonderwijs in scholen te stimuleren, is daarom welkom.’

Houtens zelf komt in principe niet in aanmerking voor deze subsidie. Dat heeft ermee te maken dat de school haar leerlingen niet opleidt voor (specifieke) technische beroepen, maar juist het bredere profiel Dienstverlening en Producten (D&P) aanbiedt. Bij de oprichting van de school in 2009 is hier bewust voor gekozen. Uit een destijds uitgevoerd onderzoek onder ouders in de regio bleek dat behoefte was aan een breder aanbod. ‘Wij bieden beroepsgerichte keuzevakken aan in vier specialisaties: ICT, bewegen, vormgeving en hospitality. Het voordeel hiervan is dat de leerlingen in het mbo nog alle kanten uit kunnen.’

Als Looyé de financiële middelen zou hebben, dan zou hij de technische component binnen het profiel D&P wel willen uitdiepen. Techniek zou ook een prominentere plaats kunnen krijgen door het profiel produceren, installeren en energie (PIE) aan te bieden. ‘Maar dan lopen we tegen het leerlingaantal aan. Houtens is een kleine school met 650 leerlingen. Meer dan de helft daarvan is TL-leerling. De andere helft volgt de beroepsgerichte leerweg. Deze groep is te klein om een investering in het PIE-profiel met sec onze eigen middelen te kunnen verantwoorden. Zeker als je let op de behoefte van deze regio, die nog dezelfde is als in 2009’, vertelt Looyé.

Weerstand ouders

Ook Houtens voelt de opwaartse druk van ouders. ‘Landelijk zien we het aantal havo- en vwo- leerlingen toenemen, en het aantal vmbo-leerlingen afnemen. Dit heeft onder andere te maken met het imago van het vmbo. Ouders hebben hun kinderen het liefst op een zo hoog mogelijke opleiding. Ze gaan steviger met de basisschool in gesprek nadat hun kind een vmbo-advies heeft gekregen, en vragen vaker een heroverweging van dit advies aan als de score van de eindtoets hoger uitwijst.

‘Al ben je concurrent, voor mij staat voorop dat scholen in een regio met elkaar verantwoordelijk zijn voor het behoud en de kwaliteit van het onderwijsaanbod’

Van de leerlingen die afgelopen jaar voor Houtens waren aangemeld, hebben er tien op het laatste moment toch nog havo-advies gekregen en hun aanmelding geannuleerd. Ik kan het die ouders moeilijk kwalijk nemen, maar last heb ik er wel van.'

Samenwerken

In zijn ideale wereld is het vmbo – met de juiste faciliteiten en middelen - zo aantrekkelijk, dat zelfs havo- en vwo-leerlingen praktijkgerichte vakken komen volgen. Deze vakken zijn voor iedere leerling van toegevoegde waarde, ongeacht het niveau van de leerling. 'Het is slechts een gedachtegang. Voor nu is het belangrijker dat het imago en de positie van vmbo-scholen worden verbeterd. Het veld moet dit zelf doen, of betere-ter gezegd: samen doen. Al ben je concurrent, voor mij staat voorop dat scholen in een regio met elkaar verantwoordelijk zijn voor het behoud van het onderwijsaanbod alsook de kwaliteit van het onderwijsaanbod. In de gemeente Houten werken we bijvoorbeeld met een andere vmbo-school samen aan het project VMBO On Stage, waarbij we op lokaal niveau het beroepsonderwijs promoten en leerlingen in contact brengen met lokale bedrijven.'

Houtens

Houtens is ook door samenwerking tot stand gekomen en behouden gebleven. In 2009 is de school mogelijk gemaakt door het Nieuwegeinse Anna van Rijn College (lwoo, vmbo, havo en atheneum) en College de Heemlanden uit Houten (havo en atheneum). Alleen op deze manier was het mogelijk om in Houten een school voor

vmbo en mavo te starten. Een lang gekoesterde wens van de groeikern van Houten werd daarmee vervuld. Tot voor kort werd het bestuur van Houtens gevormd door de bestuurders van het Anna van Rijn College en College de Heemlanden. En hoewel Houtens is uitgebloeid tot een mooie school, zorgde het beperkte aantal leerlingen wel voor financiële uitdagingen. Per 1 januari 2018 is daarom besloten dat Houtens verder gaat met College de Heemlanden en dat het Anna van Rijn College zich terugtrekt uit het bestuur.

'Door deze fusie is Houtens financieel daadkrachtiger geworden. Maar net zo belangrijk is dat wij als schoolbestuurders binnen de gemeente laten zien dat zowel Houtens als College de Heemlanden zich verantwoordelijk voelen voor het hele voortgezet onderwijs binnen de gemeente. We willen het vmbo graag in Houten houden.'

Altijd plek

Lokaal is er niet veel bekend gemaakt over de fusie, behalve dat het een bestuurlijke aangelegenheid was. Looyé: 'De schoolgebouwen blijven apart en de leerlingen en ouders merken er niets van. Dat heeft weer te maken met de wensen van ouders, die we tot zekere hoogte hebben te accepteren. Wel geldt dat we intern goede afspraken hebben gemaakt over hoe om te gaan met de overgang van leerlingen van mavo naar havo. En over hoe om te gaan met leerlingen die een stapje terug moeten doen, van havo naar mavo. We willen als bestuur laten zien dat er altijd plek is voor zo'n leerling. Het kan niet de bedoeling zijn dat een leerling die wil overstappen naar de andere school, daar niet terecht kan. Het draagt bij aan het imago van onze school.' ■

ALV VBS

Datum: 19 november 2018

Locatie: BINK 36, Den Haag

Bestuurlijke autonomie en samenwerking: een spannende combinatie. Meer dan ooit in het onderwijs van vandaag!

Over de relatie tussen autonomie en samenwerking gaan we graag met u en enkele interessante gastsprekers in gesprek, tijdens onze 97e algemene ledenvergadering op maandag 19 november in Den Haag. Houdt u deze datum alvast vrij in uw agenda?

Een van de sprekers is Edith Hooge, hoogleraar Onderwijsbestuur bij TIAS School for Business and Society. Zij zal vanuit wetenschappelijk perspectief ingaan op autonomie en samenwerking, en wat daarvoor nodig is bij bestuurders en leidinggevendenden in het onderwijs. Daarna kijkt een spreker vanuit beleidsmatig perspectief naar het thema. Tenslotte zal de avond in het teken staan van een feestelijk afscheid van VBS-voorzitter Wobine Buijs-Glaudemans, die na 14 jaar de voorzittershamer overdraagt.

Meer informatie over de sprekers volgt binnenkort. Houd de VBS-website en sociale media in de gaten. U kunt zich alvast aanmelden via www.vbs.nl/aanmeldingalv

Uw collega's zijn die avond ook van harte welkom!

Verbindend voor diversiteit in onderwijs